

***Aktualizacja kształcenia
akademickiego bibliotekarzy
pracujących w małych
bibliotekach gminnych***

**Realizacja Projektu w Instytucie
Informacji Naukowej i
Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu
Wrocławskiego**

PRZEDMIOT NA STUDIACH LICENCJACKICH

- ***Biblioteki publiczne w procesach integracji społecznej***
 - konwersatorium (12 x 1,5 h)
 - warsztaty (3 x 1,5 h)
- ***Partnerstwo w bibliotekarstwie publicznym***
 - konwersatorium (12 x 1,5 h)
 - zajęcia terenowe (2 x 1,5 h)
 - warsztaty (1 x 1,5 h)

Biblioteki publiczne w procesach integracji społecznej – założenia programowe

- prezentacja różnorodnych działań bibliotecznych (lub też wzorców tych działań) odpowiadających na zmienne potrzeby społeczeństwa,
- analiza otoczenia społecznego małych bibliotek (zjawisk społeczno-demograficznych i kulturowych),
- poznanie katalogu inicjatyw podejmowanych dzisiaj przez polskie i zagraniczne biblioteki,
- określenie modelu współczesnej małej biblioteki jako placówki *otwartej*: w sensie dosłownym (przyjazne miejsce spotkań lokalnej społeczności oraz miejsce edukacji i informacji, z którego nikt nie może być wykluczony) i przenośnym (tzn. otwartej na zmiany i potrzebę ciągłego dopasowywania swoich działań do potrzeb obsługiwanego środowiska).

Partnerstwo w bibliotekarstwie publicznym – założenia programowe

- przedstawienie miejsca małych bibliotek gminnych w systemach bibliotecznym i społeczno-kulturalnym (powiązania pomiędzy bibliotekami i innymi podmiotami, w tym: instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami, i możliwości współpracy).
- dobrze znane obszary współpracy - Ministerstwo Kultury oraz lokalne władze samorządowe.
- inne możliwości mogące zwiększyć zasięg oddziaływania placówek bibliotecznym. Współdziałanie z innymi podmiotami: urzędami, organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami społecznymi, a nawet przedsiębiorcami.
- wspólne cele, np. propagowanie czytelnictwa czy też zapobieganie wykluczeniu ze społeczeństwa informacyjnego jednostek lub grup społecznych.
- obopólne korzyści, np. promowanie lokalnej wytwórczości czy pośrednictwo pracy w zamian za dofinansowanie działalności bibliotecznej lub pomoc w organizacji imprez bibliotecznych.

Biblioteki publiczne w procesach integracji społecznej – realizacja przedmiotu

- Przedmiot opcyjny (fakultatywny) realizowany w semestrze letnim
- Wybrany przez 18 osób (w tym 17 kobiet i 1 mężczyznę), w większości studentów III roku studiów licencjackich (2 osoby z I roku studiów magisterskich)
- Większość osób zainteresowana podjęciem w przyszłości pracy w małej bibliotece gminnej (wg ankiet: 11 osób bierze taką możliwość pod uwagę, 5 nie ma zdania)

REALIZACJA PRZEDMIOTU C.D.

- podział zajęć na cztery podstawowe bloki – odpowiadające zasadniczym funkcjom bibliotek: kulturalnej, edukacyjnej, informacyjnej i socjalizacyjnej,
- nacisk na rosnącą rolę współczesnych bibliotek w procesach integracji społecznej. Zagadnienia:
 - integrowanie społeczności lokalnej (poprzez wsparcie samoorganizacji społecznej oraz inicjatywy skupiające wokół biblioteki osoby pochodzące z różnych środowisk),
 - szerzenie tolerancji wobec różnych wyznań, kultur, narodowości i wszelkich odmienności
 - zapobieganie wykluczeniu ze społeczeństwa informacyjnego i marginalizacji jednostek i całych grup.

FORMY PRACY

- konwersatoria (omówienie literatury przedmiotu oraz możliwości adaptacji światowych i wielkomiejskich projektów bibliotecznych do potrzeb małych bibliotek),
- warsztaty – prezentacja studenckich projektów.

Tematy:

- impreza biblioteczna (rodzaj imprezy dowolny) z okazji Roku Chopinowskiego/Miłosza,
- impreza dla dzieci i młodzieży,
- organizacja szkolenia w zakresie użytkowania multimediiów i Internetu dla różnych grup użytkowników (dzieci, osoby starsze, bezrobotni itp.) ,
- punkt informacyjny (dowolny wybór dziedziny oraz proponowanych źródeł informacji)

METODY I KRYTERIA OCENIANIA

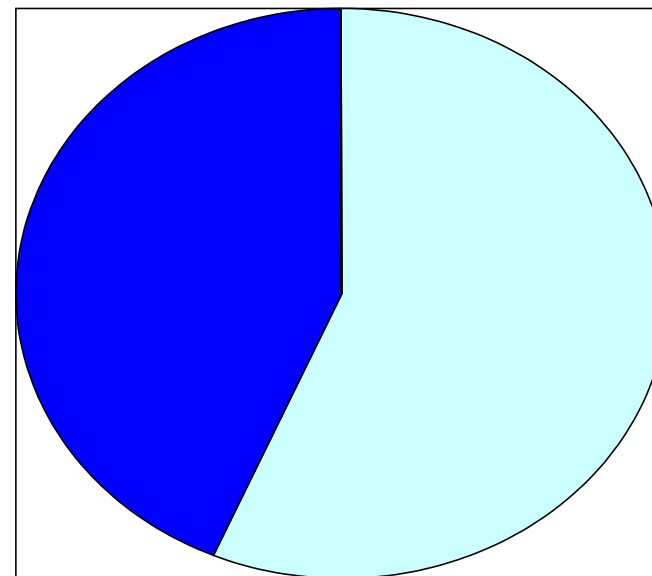
- Podstawą zaliczenia była aktywność na zajęciach i pozytywna ocena z projektu.
- Ocena projektów: przygotowanie merytoryczne (wykorzystana literatura, w tym teksty zagraniczne), kreatywność i zaangażowanie. Projekt powinien zawierać: scenariusz imprezy/szkolenia, wykaz wykorzystanych źródeł, wykaz materiałów do prezentacji.

Opinie studentów

– omówienie ankiet ewaluacyjnych

- Ankiety wypełniło 16 studentów
- 9 oceniło, że zajęcia były „bardzo związane z problematyką małych bibliotek”; 7, że „związane”

Wykr. 1. Powiązanie przedmiotu z problematyką małych bibliotek

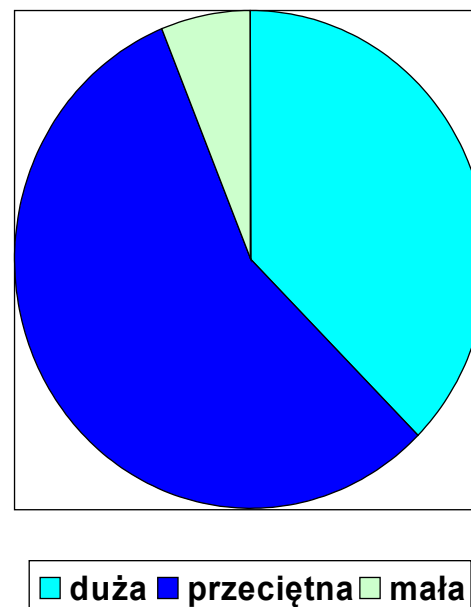

■ bardzo związane ■ związane

PRZYDATNOŚĆ ZAJĘĆ

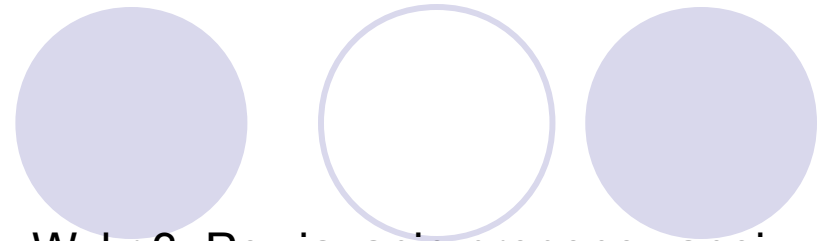
- 6 osób oceniło, że zajęcia przygotowują „w dużym stopniu” do pracy w małej bibliotece gminnej,
- 9 oceniło, że „przygotowują”,
- 1 osoba, że „przygotowują w małym stopniu”

Wykr. 2. Przydatność zajęć

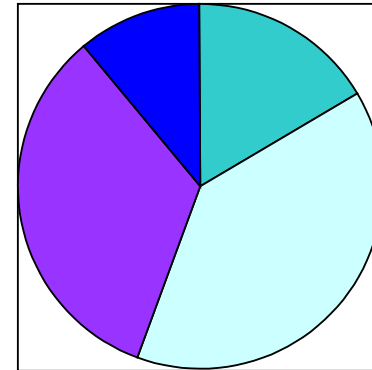

FORMA ZAJĘĆ

- 16 studentów (100%) uznało, że „forma zajęć była odpowiednia do przekazywanej tematyki”
- Większość osób wskazała na oryginalność podejmowanej tematyki (wg 3 osób tematyka nie była obecna na innych zajęciach, wg 7 - pojawiała się, natomiast 6 osób twierdziło, że zajęcia były związane z innymi przedmiotami, a 2, że były bardzo związane).

Wykr.3. Powiązanie proponowanej tematyki z problematyką innych zajęć

- tematyka nie była obecna na innych zajęciach
- pojawiała się
- zajęcia związane z innymi
- bardzo związane

ZALETY ZAJĘĆ

- „...kompetentne ujęcie tematu...”
- „Poznanie specyfiki MBG ze szczególnym uwzględnieniem ich roli w społeczności lokalnej”
- „Poruszanie tematyki znajdującej się na pograniczu kilku zajęć, mobilizowanie do samodzielnego myślenia”
- „...konkretne pomysły akcji imprez do wykorzystania w małych bibliotekach”
- „zajęcia inspirujące i pobudzające kreatywność”
- „praktyczne realizacje poszczególnych funkcji bibliotek”
- „Poznanie procesów rządzących organizacją pracy w małych bibliotekach”

SUKCESY

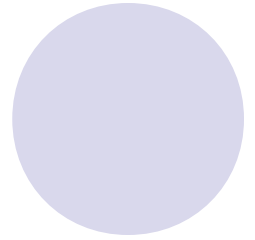
- ożywione dyskusje, podczas których omawiana była literatura przedmiotu oraz możliwości adaptacji różnych światowych i wielkomiejskich projektów bibliotecznych do potrzeb małych bibliotek,
- prezentacje i projekty. Studenci w kreatywny sposób wykorzystywali wiedzę zdobytą podczas konwersatoriów. Najlepsze projekty: projekty imprez kulturalnych dla najmłodszych (w tym promocje książek przygodowych, konkursy wiedzy o książkach J.R.R. Tolkiena oraz projekt pn. „Mali odkrywcy w bibliotece”), scenariusze szkoleń informatycznych (przede wszystkim skierowanych do najstarszych użytkowników bibliotek)

PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Ze względu na zainteresowanie studentów proponowanymi zajęciami, a także istotną potrzebę podejmowania tej problematyki w procesie dydaktycznym realizowanie przedmiotu będzie kontynuowane jako przedmiot obowiązkowy dla nowej specjalizacji *Biblioteki w społeczeństwie wiedzy*.

REALIZACJA STUDENCKICH PRAKTYK ZAWODOWYCH W RAMACH PROJEKTU „AKTUALIZACJA KSZTAŁCENIA...”

Praktyki zawodowe realizowane były:

- **na studiach licencjackich**
 - praktyki śródroczne – polegające na wykonaniu przez studentów autorskiego projektu na rzecz biblioteki (20 h)
 - praktyki wakacyjne (100 h)

- **Praktyki zawodowe na studiach magisterskich**
 - praktyki śródroczne – polegające na wykonaniu przez studentów autorskiego projektu na rzecz biblioteki (20 h)
 - praktyki wakacyjne (100 h)

Praktyki zawodowe – założenia programowe

- **Praktyki zawodowe na studiach licencjackich**
 - zapoznanie studentów ze strukturą organizacyjną, funkcją i zarządzaniem w bibliotekach gminnych
 - zaznajomienie z formami gromadzenia, porządkowania, przechowywania i uzupełniania zbiorów
 - aktywne opracowywanie materiałów bibliotecznych
 - uczestnictwo w systemie użytkowania zbiorów
 - zapoznanie z formami współpracy i promocji biblioteki

Praktyki zawodowe – założenia programowe

- **Praktyki zawodowe na studiach magisterskich**
 - zapoznanie studentów ze strukturą organizacyjną i działalnością bibliotek gminnych
 - zaznajomienie z funkcjami i zadaniami bibliotek gminnych
 - poznanie metod zarządzania placówką biblioteczną
 - poznanie form współpracy ze środowiskiem i promocji biblioteki
 - poznanie form działania biblioteki na rzecz społeczności lokalnej
 - aktywny udział w animacji życia społecznego i kulturalnego gminy

Praktyki zawodowe – realizacja

- Praktyki śródroczne (20 h) realizowane były w trakcie roku akademickiego - semestr letnim
- Praktyki wakacyjne (100 h) – w miesiącach lipiec – sierpień
- Praktyki w małych bibliotekach gminnych wybrały 3 studentki
 - 2 studentki II roku studiów licencjackich
 - 1 studentka I roku studiów magisterskich

Praktyki zawodowe – realizacja

PRAKTYKI REALIZOWANE BYŁY W NASTĘPUJĄCYCH
PLACÓWKACH:

- Gminna Biblioteka Publiczna w **Długolece**
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w **Bogatyni** im.
Polskich Noblistów
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy **Strzegom** im. Elizy
Orzeszkowej

Praktyki zawodowe – realizacja

- 1 studentka realizowała praktykę zgodnie z programem (podział na praktykę śródroczną i wakacyjną)
- 2 studentki realizowały jedynie praktykę wakacyjną (takie było zapotrzebowanie biblioteki)

METODY I KRYTERIA OCENIANIA

- Podstawą zaliczenia jest odbycie praktyki (śródrocznej i wakacyjnej lub tylko wakacyjnej – jeśli biblioteka zrezygnowała z tego podziału)
- Ocena wpisana przez Bibliotecznego Opiekuna Praktyk zawodowych
- Raport Bibliotecznego Opiekuna Praktyk
- Raport Praktykanta

PRZYDATNOŚĆ PRAKTYK

Praktyki przygotowują sposób aktywny do pracy w małej bibliotece gminnej

- student zna organizację, zadania, tok pracy i procedury stosowane w małych bibliotekach gminnych
- ma świadomość z jakimi realnymi problemami styka się bibliotekarstwo gminne
- wie na czym polega lokalność działań
- potrafi wiedzę teoretyczną (zdobytą w trakcie studiów) zastosować w bezpośrednim działaniu
- może na podstawie zebranych doświadczeń trafnie obrać własną drogę rozwoju zawodowego

EFEKTY, REZULTATY, SUKCESY

- Opiekunka praktyk (a zarazem autorka aplikacji) nie miała żadnych problemów ze znalezieniem chętnych studentów do udziału w praktykach, realizowanych w ramach projektu „Aktualizacja kształcenia...”
- Studentki są zadowolone z wyboru miejsca praktyk i ich przebiegu
- Studentki miały okazję w kreatywny sposób wykorzystać wiedzę zdobytą podczas zajęć
- Jedna ze studentek otrzymała wstępną propozycję pracy w bibliotece, w której odbywała praktyki

PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Ze względu na zainteresowanie studentów proponowanymi praktykami, a także gotowość bibliotek do dalszej współpracy z Instytutem praktyki tego typu mogą być kontynuowane w latach następnych